

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

T. van Vugt (JA21)
(d.d. 5 oktober 2023)

Nummer
4006

Onderwerp
Totaalmeting schadelijke stoffen

Aan de leden van Provinciale Staten

- Kunt u aangeven hoe de vijf Waterschappen (Hoogheemraadschappen Delfland, Rijnland en Schieland, de Krimpenerwaard en het waterschap Hollandse Delta), welke primair verantwoordelijk zijn voor het meten van de waterkwaliteit, nu de waterkwaliteit meten en op welke stoffen (PFAS, GenX, Pfoa, Bisfenol A). Waar zitten mogelijke verschillen tussen de waterschappen? Wat zijn de meetresultaten tot op heden? Hoe wordt de provincie hiervan op de hoogte gebracht?*

Antwoord

Waterschappen monitoren de kwaliteit van het oppervlaktewater aan de hand van verschillende meetnetten, ieder met een specifiek doel. De aannahme vanuit vraagstelling is dat de aandacht van de vraagsteller uitgaat naar chemische stoffen. Waterschappen meten in de regionale wateren de chemische stoffen als onderdeel van de meetnetten voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) om te toetsen of de chemische waterkwaliteit voldoet aan de KRW-normen. Deze normen worden in de richtlijnen voor prioritair stoffen gepubliceerd. Van de genoemde stoffen is van de PFAS momenteel alleen PFOS genormeerd. Er wordt door de waterschappen gemeten met een frequentie van 3 tot 12 x per jaar. De resultaten van de metingen zijn samengebracht in een landelijke database en worden verwerkt in de jaarlijkse toestandsbeoordeling die als onderdeel van het regulier KRW-proces met de waterschappen worden besproken.

De informatie is te vinden via: <https://www.waterkwaliteitsportaal.nl/krw-bronbestanden>

Er loopt een procedure voor herziening van de Kaderrichtlijn water, de Grondwaterrichtlijn en de richtlijn milieukwaliteitseisen water die onder meer voorziet in het vervangen van de individuele norm voor PFOS uit de huidige lijst prioritair stoffen door een somnorm voor 24 PFAS voor oppervlaktewater. Daarmee wordt de monitoring aangescherpt. Dit draagt bij aan de verbetering van inzicht in de chemische toestand van de kwaliteit van oppervlaktewater.

Aanvullend op het KRW-meetnet is door Zuid-Hollandse waterbeheerders een start gemaakt om alle officiële zwemlocaties in oppervlaktewater te screenen op PFAS. In een straal van 15 km rond Chemours worden de zwemlocaties regelmatig gemonitord, om een meetreeks op te bouwen.

Zoals aangegeven in de beantwoording van statenvragen 3972 over 'Recordvervuiling Haagse sloot met PFOS', zijn de meetresultaten van de waterschappen openbaar, maar er zijn geen afspraken met waterschappen over het actief delen van gemeten verontreinigingen met de provincie, behalve als het om officiële zwemlocaties gaat. Gedeputeerde Staten willen hierover in gesprek met de waterschappen, met als doel hierover afspraken te maken.

2. *Kunt u aangeven hoe de drinkwaterbedrijven (Oasen, Dunea en Evides) welke in Zuid-Holland primair verantwoordelijk zijn voor de monitoring van de kwaliteit van het drinkwater, nu de kwaliteit meten en op welke stoffen; Waar zitten mogelijke verschillen tussen de drinkwaterbedrijven? Wat zijn de meetresultaten tot op heden?*

Antwoord

De drinkwaterbedrijven monitoren continu de drinkwaterkwaliteit van bron tot tap (conform de vereisten zoals deze wettelijk zijn vastgelegd in de drinkwaterwet, regeling en besluit) en zorgen dat deze voldoet aan de wettelijke kwaliteitsnormen voor stoffen die zijn opgenomen in het Drinkwaterbesluit. De Inspectie Leefomgeving en Transport houdt namens de minister toezicht op de drinkwaterbedrijven. De minister van Infrastructuur en Waterstaat informeert de Kamer. De metingen worden gedaan door geaccrediteerde drinkwaterlaboratoria. Zowel Dunea, Evides als Oasen publiceren de meetresultaten van de metingen op hun websites. De verschillen tussen de bedrijven kunnen worden verklaard door de verschillende waterbronnen die worden gebruikt en de verschillende zuiveringstechnieken.

De informatie is te vinden via:

Oasen:

1. Waterkwaliteit algemeen: <https://www.oasen.nl/mijn-oasen/waterhardheid-en-samenstelling>
2. Waterkwaliteit PFAS: <https://www.oasen.nl/drinkwater/aanvullende-informatie-over-pfas>

Evides:

1. Waterkwaliteitsdata algemeen: <https://www.evides.nl/uw-drinkwater#waterkwaliteit>
2. Waterkwaliteitsdata PFAS: <https://www.evides.nl/uw-drinkwater/mijn-waterkwaliteit/pfas-en-drinkwater>

Dunea:

1. Waterkwaliteitsdata algemeen: www.dunea.nl/waterkwaliteit
2. Waterkwaliteitsdata algemeen: [Waterkwaliteitsrapportages | Dunea Duin & Water - https://www.dunea.nl/drinkwater/waterkwaliteit-en-samenstelling/waterkwaliteitsrapportages](https://www.dunea.nl/drinkwater/waterkwaliteit-en-samenstelling/waterkwaliteitsrapportages)
3. Meetgegevens PFAS (dunea.nl): <https://www.dunea.nl/drinkwater/waterkwaliteit-en-samenstelling/pfas/meetgegevens-pfas>

3. *DCMR is primair verantwoordelijk voor het monitoren en handhaven van de milieuregels, kunt u aangeven hoe de resultaten alle bovenstaande organisatie terugkomen in informatievoorziening jegens PS Zuid-Holland.*

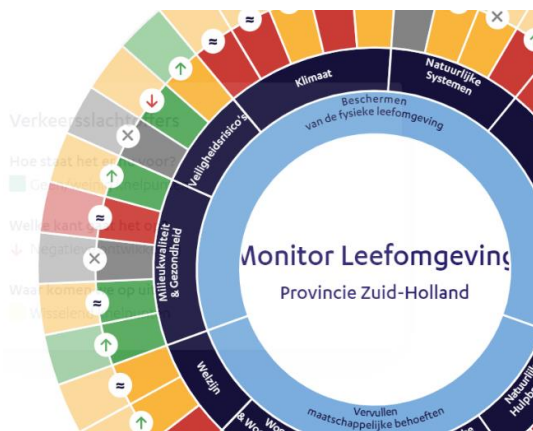
Antwoord

DCMR is één van de vijf omgevingsdiensten die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van milieuregels in onze provincie. Ook Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Omgevingsdienst Midden-Holland, Omgevingsdienst Haaglanden en Omgevingsdienst West-Holland voeren namens Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland milieutaken uit voor hun eigen gebied en soms- in het geval van gecentraliseerde taken- voor heel Zuid-Holland. Het werkgebied van de diensten is ter informatie weergegeven op onderstaande kaart.

De diensten zijn namens Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor de uitvoering van de WABO-vergunningverlening, toezicht en handhaving op de bedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is. Meer informatie over de taakuitvoering per dienst kunt u vinden op: www.dcmr.nl, www.odmh.nl, www.ozhz.nl, www.odh.nl, www.odwh.nl. De omgevingsdiensten maken geen deel uit van de informatiestroom tussen de waterschappen of drinkwaterbedrijven en de provincie. Voor meer informatie verwijs ik u naar de antwoorden op vraag 1 en 2.

4. *Indien u verwijst naar de Monitor leefomgeving kunt u aangeven waarom de resultaten geur (DCMR) op grijs staat? Luchtkwaliteit op groen? En waterkwaliteit van geel/oranje zelfs naar groen gaat.*

Antwoord

De [Monitor Leefgeving](#) laat zien hoe het er 'buiten' in de provincie Zuid-Holland voorstaat. Het moet gezien worden als een blik naar buiten uit een raam. Hoe staat het met de leefomgeving in Zuid-Holland als we door dat raam naar buiten kijken? De monitor is vooral bedoeld voor het gesprek tussen Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten over deze keuzes die de staat van de leefomgeving beïnvloeden. In algemene zin kijkt de monitor daarom naar de leefomgeving aan de hand van een set indicatoren die een hoger abstractieniveau hebben. Zoals het voldoen aan eisen uit de KRW of de wettelijke bepalingen voor luchtkwaliteit. Voor de inliggende indicatoren van de Monitor Leefomgeving zijn in voorkomende gevallen aanvullende monitors beschikbaar, al dan niet openbaar, waarbij er in voorkomende gevallen ook doorverwijzingen naar meer gedetailleerde monitors zijn opgenomen.

Ten aanzien van de individuele indicatoren kunt u op de onderliggende themapagina's meer informatie vinden over de beweegredenen om voor bepaalde kleurindicaties te kiezen.

Voor de [indicator Geur](#) is in de huidige versie van de monitor aangegeven dat er over geur slechts in beperkte mate data beschikbaar is in het juiste format en dat daarnaast de data over geurhinder niet uniform over de verschillende GGD-regio's in Zuid-Holland beschikbaar is. Meer informatie over deze indicator vindt u hier: <https://monitorleefomgeving.zuid-holland.nl/thema/1/40>

Ten aanzien van de [indicator Luchtkwaliteit](#) wordt voor de beoordeling, de kleurscore in de monitor leefomgeving uitgegaan van de wettelijke norm. De indicator staat voor de toekomst op oranje omdat naar verwachting de Europese grenswaarden voor stikstofdioxide en fijn stof worden aangescherpt en doorwerking zullen krijgen in de Nederlandse wetgeving. Meer informatie over deze indicator vindt u hier: <https://monitorleefomgeving.zuid-holland.nl/thema/1/12>

Ten aanzien van waterkwaliteit kent de Monitor Leefomgeving aparte indicatoren voor [grondwater](#) en [oppervlaktewater](#).

Voor de indicator grondwater wordt voor de kleurscore uitgegaan van alleen de beoordeling van de generieke deeltsten per grondwaterlichaam. Omdat 4 van de 5 grondwaterlichamen goed scoren op alle deeltsten scoort de indicator grondwater op huidige situatie oranje, voor de toekomst is de prognose is dat de doelen worden gehaald en daardoor in de toekomst groen zal scoren.

Meer informatie over deze indicator vind u hier: <https://monitorleefomgeving.zuid-holland.nl/thema/4/24>

Voor de indicator [oppervlaktewater](#) wordt vanuit de KRW per oppervlaktewaterlichaam uitgegaan van de deelindicator Schoon oppervlaktewater. Op dit moment voldoen geen oppervlaktewaterlichamen in Zuid-Holland de beoordeling volgens de KRW-systematiek. Omdat pas aan de wettelijke norm wordt voldaan als 100% van de oppervlaktewaterlichamen aan alle KRW-eisen voldoet, scoort de indicator voor de huidige situatie in principe rood. Als opmerking is nog meegegeven dat er binnen de 125 oppervlaktewaterlichamen veel ecologische en chemische parameters al wel "voldoet" scoren, maar dat komt in de beoordelingsmethodiek van de KRW en van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland niet aan de orde. De verwachting is dat niet alle oppervlaktewaterlichamen voor het einde van de planperiode tot 2027 zullen voldoen. Om deze reden kleurt de verwachte langjarige ontwikkeling vooralsnog oranje. Meer informatie over deze indicator vind u hier: <https://monitorleefomgeving.zuid-holland.nl/thema/4/23>

5. *Er gezonde twijfel is of er wel volledig en/of eenduidig wordt gemonitord kunt u deze twijfel wegnemen?*

Antwoord

De Monitor Leefomgeving is zoals gezegd een meer abstracte monitor, waarbij in voorkomende gevallen bij individuele indicatoren wordt doorverwezen naar meer gedetailleerde monitors over het specifieke onderwerp. Hiervoor is gekozen om de Monitor Leefomgeving qua opzet compact te houden.

In Nederland wordt veel informatie verzameld en gemonitord over luchtkwaliteit. De monitoring richt zich met name op fijnstof (PM10, PM2.5) en stikstofdioxide (NO₂). De resultaten van de meest recente monitoring zijn te vinden op de website van het RIVM:

<https://www.rivm.nl/publicaties/monitoringsrapportage-nsl-2022>.

Onder meer de monitoring door het RIVM en de metingen door de meetstations van het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit in Zuid-Holland worden gebruikt om middels de voortgangsrapportages luchtkwaliteit aan Provinciale Staten te communiceren over de luchtkwaliteit in Zuid-Holland. De meest recente voortgangsrapportage is op 12 juni 2023 gedeeld met Provinciale Staten en geagendeerd op de procedurevergadering van de commissie Klimaat, Natuur en Milieu van 28 juni 2023 en 6 september 2023 (<https://pzh.notubiz.nl/modules/1/Ingekomen%20stukken/854629>). De kaarten in de voortgangsrapportage, die gemaakt worden op basis van de data uit de landelijke monitoring door het RIVM, zijn ook terug te vinden in de atlast luchtkwaliteit op de website van de provincie: https://atlas.zuid-holland.nl/Geoweb56/index.html?viewer=Luchtkwaliteit_NSL

Zie beantwoording vraag 1 m.b.t. de meetnetten als het gaat om de monitoring van de kwaliteit van oppervlaktewater.

6. *Er momenteel geen duidelijk zicht is op uitstoot of lozing van onder meer PFAS, GenX, Pfoa, Bisfenol A naar lucht, bodem en water in geheel Zuid-Holland hoe gaan we dit zorgdragen voor een eenduidig en integraal meetinstrument om de waterkwaliteit te monitoren dat ons periodiek kan voorzien van actuele informatie;*

Antwoord

Zie beantwoording vraag 1 m.b.t. de meetnetten als het gaat om de kwaliteit van oppervlaktewater.

7. *Kunt u aangeven op een totaaloverzicht (kaart) waar mogelijke knelpunten/aandachtspunten zitten?*

Antwoord

Aanname vanuit de vraagstelling is dat de aandacht van de vraagsteller uitgaat naar de kwaliteit van oppervlaktewater. Om de knelpunten in relatie tot genoemde stoffen te kunnen beoordelen zijn kwaliteitsnormen voor oppervlaktewater nodig. Voor een overzicht van locaties (waterlichamen) waar het genormeerde PFOS een aandachtspunt is, wordt verwezen naar de informatie bij vraag 1. Voor de zwemlocaties wordt verwezen naar zwemwater.nl.

